

УДК 635.658: 631.6: 631.5: 631.8

Лавренко С. О., канд. с.-г. наук, доцент кафедри землеробства,
Максимов М. В., канд. с.-г. наук, асистент кафедри землеробства,
Лавренко Н. М., канд. с.-г. наук, асистент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру
Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний аграрний університет»
e-mail: Iso2@yandex.ru

ВИРОЩУВАННЯ СОЧЕВИЦІ ЗА РІЗНИХ УМОВ ВОЛОГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Сочевиця має великий генетичний потенціал урожайності, високу поживну цінність, а також є пластичною культурою до змінних погодних умов. За період вегетації сочевиця здатна акумулювати в симбіозі з бульбочковими бактеріями до 40-90 кг/га екологічно безпечного азоту, що робить її добрим попередником в сівозмінах, а насіння - екологічно чистим продуктом харчування. Впровадження в структуру посівних площ сочевиці дозволить забезпечити створення та надходження на ринок рослинного білка, а удосконалені елементи її вирощування забезпечать стійке товарне виробництво.

Дослідження з удосконалення елементів технології вирощування сочевиці проводили шляхом постановки чотирьохфакторного польового дослідження на території сільськогосподарського кооперативу «Радянська земля» Білозерського району Херсонської області. У польових дослідах вивчали такі фактори та їх варіанти: Фактор А – основний обробіток ґрунту: полицевий на глибину 20-22 см; полицевий на глибину 28-30 см. Фактор В – фон живлення: без добрив; $N_{45}P_{45}$; $N_{90}P_{90}$. Фактор С – густина рослин, млн/га: 2,0;

2,5; 3,0. Фактор D – умови зволоження: без зрошення; зрошення.

Найкращі фізичні властивості за основними показниками були в шарі ґрунту 0-30 см за вирощування культури в різних умовах зволоження при полицевому обробітку на глибину 28-30 см: в незрошуваних умовах – щільність складення 1,11 (сходи) – 1,22 (збирання) г/см³, а загальна пористість – 57,7 та 53,6%, відповідно; при зрошенні – 1,21-1,30 г/см³ та 53,9-50,5%.

Найбільша кількість поглинутої води за першу годину визначення на посівах сочевиці за вегетацію була за полицевого обробітку ґрунту на глибину 28-30 см в незрошуваних умовах: 164,3 (сходи) – 121,1 (збирання) та зрошенні: 151,0 (сходи) – 105,5 (збирання) мм. За цих умов водопроникність ґрунту мала найвищі показники: 2,74-2,02 та 2,52-1,76 мм/хв., відповідно.

В незрошуваних умовах найбільша кількість виділеного двоокису вуглецю з ґрунту на посівах сочевиці в фазу цвітіння - 171 мг CO₂/м²×год була за полицевого обробітку на глибину 28-30 см та внесенні мінеральних добрив у дозі $N_{90}P_{90}$, а в зрошуваних умовах – 247 мг CO₂/м²×год.

УДК 634.233:631.527

Ласкавий В. В., завідувач сектору паспортизації наукових даних з генетичних ресурсів плодово-ягідних культур
Інститут помології ім. Л.П. Симиренка НААН України
email: mliivis@ukr.net

ОЦІНКА НОВИХ СОРТІВ ВИШНІ СЕЛЕКЦІЇ ІНСТИТУТУ ПОМОЛОГІЇ ІМ. Л. П. СИМИРЕНКА

Станом на 2016 рік Реєстром сортів рослин України рекомендуються до вирощування 22 сорти вишні. Але їх кількість нерівнозначна по ґрунтово-кліматичних зонах. Вказаний по зонах сортимент вишні — це своєрідний кістяк культури для промислового садівництва. Однак, сортимент вишні потребує урізноманітнення, враховуючи специфічні умови природно-кліматичних зон. Тому, актуальним є вивчення і рекомендації до впровадження у промислове садівництво нових високопродуктивних сортів вишні.

Мета роботи полягала у виділенні сортів, адаптованих до умов Лісостепу, які б відповідали вимогам сучасного садівництва і могли значно покращити районований сортимент. Для цього про-

водилась комплексна порівняльна оцінка сортів і гібридних форм вишні селекції Інституту помології ім. Л.П.Симиренка за господарсько-біологічними ознаками в умовах Північної лісостепової (правобережної) зони. У процесі досліджень виконувалися наступні завдання: оцінка урожайності, товарних та смакових якостей плодів, вивчення особливостей росту дерев.

Закладання дослідів, обліки та спостереження виконувались у відповідності з «Методикою державного випробування сортів рослин на придатність до поширення в Україні». Дослідження проводилися з 5 новими сортами і 4 елітними формами сливи. Рік садіння дерев 2004. Схема садіння 6 x 4 м (416 дерев на 1 га). Дослідження

проводилися протягом 2012 – 2016 років (9 – 13 рік після садіння), що припадає на період повного плодоношення дерев вишні.

Проведеними дослідженнями встановлено: – середньорічна урожайність всіх досліджуваних сортів і елітних форм була високою як для вишневих насаджень у пору повного плодоношення; за середньою масою великі плоди (від 6,5 до 7,5 г) мали сорти Іскра (6,8 г), Мрія (7,2) і Оптимістка (7,4). Дуже великі плоди (понад 8 г) були у сортів Жадана (8,3), Зоря (8,2) та елітних форм №11773 (8,1) і №12956 (8,3); плоди всіх досліджуваних

сортів придатні до різних видів технічної переробки, зокрема заморожування; всі досліджувані сорти і елітні форми мають надзвичайно привабливі на вигляд плоди, які відзначаються високими смаковими властивостями; на 16 рік після садіння в сад дерева досліджуваних сортів досягли оптимальних ростових параметрів; у період повного плодоношення дерева досліджуваних сортів потребують омолоджуючої обрізки, що повинно забезпечити щорічний ріст пагонів і відновлення на них генеративних утворень для подовження строку продуктивної експлуатації насаджень.

УДК 633.4

Летяк С. М., магістр агробіологічного факультету

Науковий керівник – канд. с-г. наук, доцент кафедри кормовиробництва, меліорації і метеорології Ковбасюк П. У.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

e-mail: kafedra-kormoviobnitsstvo@ukr.net

СІЯНІ ВИСОКОПРОДУКТИВНІ БОБОВО-ЗЛАКОВІ ТРАВСТОЇ

Актуальними питаннями сучасного кормовиробництва є забезпечення тварин в достатній кількості повноцінними, збалансованими, високобілковими кормами. У вирішенні цієї проблеми важливе місце посідають бобово-злакові травостої. Вони цінні за вмістом перетравного протеїну і таких незамінних кислот як триптофан, метіонін, лізин та вітамінів.

З метою більш повного використання факторів середовища та усунення негативного впливу видів травосуміші а, відтак, забезпечення бобових видів необхідними умовами, подовження їх продуктивного довголіття злакові і бобові висівали окремими смугами. Для створення смуг насінневої ящик ділили металевими перегородками і злакові та бобові види висівали окремо через два-три ряди.

В травостоях вивчалися лядвенець рогатий, костриця лучна, тонконіг лучний. Дослідження проводилися протягом 2015-2016 років польовими та лабораторними методами, в умовах ТОВ «МАЯК» Київської обл., Згурівського району. Ґрунти дослідної ділянки – чорнозем типовий ма-

логумусний за гранулометричним складом грубопилувато – середньосуглинковий. Повторність – чотириразова, розміщення варіантів систематичне. Площа дослідної ділянки – 100м², облікової – 50 м². У дослідженнях використовували загальноприйняті методики з кормовиробництва лувівництва та рослинництва.

На основі досліджень нами встановлено, що найвищу врожайність травосумішки формували при смуговому способі сівби – 36,8-52,7 т/га зеленої та 60-109 сухої маси. Травосумішки я висівалися не смугами формували урожайність значно нижчу, з малим вмістом протеїну.

На основі проведених дослідів слід зробити висновок, що в рівних умовах зростання найвища врожайність, збір кормових одиниць сирого протеїну, та найбільший вміст його в кормовій одиниці (145-155г) забезпечувалися в травостоях висіяних смугами.

Подальші дослідження слід зосередити на вивченні в смугових посівах еспарцетів, та інших бобових культур.

УДК 631.5: 631.8: 635.67

Лиховид П. В., аспірант кафедри землеробства

Херсонський державний аграрний університет

e-mail: pavel.likhovid@gmail.com

ФОТОСИНТЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОСІВІВ КУКУРУДЗИ ЦУКРОВОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ГЛИБИНИ ОРАНКИ, ФОНУ ЖИВЛЕННЯ ТА ЗАГУЩЕННЯ ПОСІВІВ ПРИ КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ

Кукурудза цукрова є цінною овочевою культурою, яка має високі перспективи на Україні. Розширення площ її вирощування, поліпшення технології виробництва здатне суттєво знизити

імпорт продукції, краще задовольнити потреби населення.

Метою досліджень було вивчення та вдосконалення технології вирощування кукурудзи цукро-